במדינה

העם

דמי לא ישדר

ישביתות שהציפו את המדינה בחנוכה היו גם נקודות אור.

השביתות שפרצו השבוע בסקטורים שונים של המשק הישראלי, שיבשו את חיי המדינה, איימו על יציבות המשק והעידו על גל גואה של מרירות בקרב שכבות הולכות וגדלות של האוכלוסיה, הנובע בעיקרו מגל האינפלציה הגואה ומקינאה בהטבות שמקבלות שכבות אחרות (ראה להלן).

אבל כשהדליקו השבוע אזרחי ישראל את נרות החנוכה הם יכלו להתברך לפחות בעובדה אחת: ניתן היה להדליק נרות, לשיר שירי חנוכה ולזלול לביבות, בהרחבה ובישוב־הדעת ללא הפרעות שידורי הטלוויזיה. שביתת עובדי ההנדסה במשרד־הדואר, שהספיקה את שידורי הטלוויזיה למשך חמישה ימים, נתנה לרבבות מאזרחי ישראל לחוש את התענוג שבחיים ללא טלוויזיה.

הם יכלו לשחק בנחת עם ילדיהם, לקרוא ספרים, לשמוע מוסיקה טובה, לבקר ידידים, לצאת לבילוי מחוץ־לבית ולעסוק באלף ואחד עיסוקים שנידחו תמיד בגלל היצמדות הכפייה למכשיר המשעבד.

כאשר סיימו השובתים את שביתתם, ושידורי הטלוויזיה חודשו, חזרו רבים אל המכשירים ככפויי־שד. „הייתי מוכן לשלם אגרה כפולה," אמר בעל משפחה בצפון תל־אביב, „כדי להעלות את משכורתם של עובדי דואר ההנדסה בתנאי אחד: שהם ימשיכו לשבות."

אבל כמו כל הדברים הטובים, היתה גם הפסקת שידורי הטלוויזיה זמנית בלבד.

יחסי חוץ

מדינה יהודית בהאגו

האם מאותתת ויאט־נאם הצפונית לממשלת ישראל?

„מה אתה חושב על הסוציאליזם הערבי?" שאלו מנהיגי האגו את אורחם הצרפתי כמה פעמים, והוסיפו באירוניה: „גו באמת, איסלאם וסוציאליזם ביחד..."

האורח היה אוליבייה טוד, שליח הרשעון הצרפתי השמאלני נובל אובסרבאטור. הוא ביקר בעיר־הבירה של ויאט־נאם הצפונית הקומוניסטית, כדי לברר את עמדת שליטיה כלפי בעיות שונות, ובכלל זה בעיית המרחב.

תוך כדי כך שמע פסוק מעניין ביותר.

תגובה עקיפה. לפני שבועיים ניסה אבא אבן להגן בכנסת על החלטת ממשלת ישראל לכונן יחסים עם המישטר של הגנרל תיו בסייגון, בירת דרום ויאט־נאם האנטי־קומוניסטית. בלהט הוויכוח, ובתשובה לאתגר ישיר של אורי אבנרי, הכריז אבן: „אנחנו מוכנים לכונן יחסים גם עם ממשלת האגו!"

אבן היה, כנראה, משוכנע כי האגו לא תקבל הזמנה בלתי־ישירה זו. אבל יתכן כי הדברים נשמעו בהאגו. כי כעבור כמה ימים באה הודעה משם, בצורת הכתבה של הכתב הצרפתי. מדווח טוד:

כיום מדברים בהאגו בגילוי־לב רב יותר על בעיות שלגביהן היתה קיימת נוקשות רבה בשנים האחרונות. למשל, בקשר למיזרח התיכון גילו (שליטי האגו) עמדה גמישה כלפי העולם הערבי: „אנו תומכים בתנועת השיחרור של הערבים, אולם — אגא, שים לב לכך היטב — אנחנו בעד מולדת יהודית, ואין אנו מפרסמים לעולם בעיתונות שלנו את התקפות האנטי־שמיות של חוגים מסויימים...

ההסתייגות מסיגנון מוסקבה בפסוק האחרון חשובה לא פחות מן הקביעה הציונית המפורשת על „מולדת יהודית".

לא מן הנמנע שזהו איתות לירושלים — תגובה עקיפה על דבריו העקיפים של אבא אבן.

תעשייה

קו בר־לב מתמוטט

האם חיים בר־לב הוא שר התעשייה או שר־התעשיינים?

המצרים לא הצליחו במילחמת ההתשה הממושכת למוטט את קו בר־לב בתעלת סואץ. אבל מה שלא עשו המצרים עשו תעשייני ישראל. תוך מיספר חודשים הם מוטטו את קו בר־לב במישרד המסחר והתעשייה.

כאשר הודיע השבוע שר המסחר־והתעשייה, חיים בר־לב, כי החליט על ביטול הפיקוח על המחירים שהיה קיים עד כה לגבי כ־12 אלף מוצרי תעשייה, ועל הכללתו בעתיד לגבי אלף ומאתיים מוצרים בלבד, היה ברור כי לבר־לב אירע מה שקורה לגבי כל השרים המקבלים ניהול של מישרדי ממשלה מקצועיים: הם הופכים למייצגי האינטרסים של החוג עימו קשור מישרדם.

כך קורה ששר־החקלאות הופך לנציג החקלאים ומגן האינטרסים שלהם במקום להיות מופקד על החקלאות. ושר־התיירות הופך לנציג המלונאים במקום לדאוג לתיירות. וזה מה שאירע גם לבר־לב: הוא הפך משר התעשייה לשר התעשיינים.

התעשיינים הישראליים הצליחו לשכנע את בר־לב בתקופה קצרה יחסית, כי הפיקוח על המחירים הורס את התעשייה כיוון שאי היכולת להעלות את המחירים בתנאי התחרות המקובלים בשוק פוגעת ברווחיות התעשייה.

אין ירידה ברווחיות. טענות אלה של התעשיינים אינן זוכות לתימוכין במחקרים כלכליים. סקר שפורסם לפני חודש על־ידי מחלקת המחקר של בנק ישראל, בו בדק הכלכלן הבכיר מאיר

בר־לב (מחברת אפרים קישון)
רווחים בלי פיקוח

תמרי את הרווחיות בתעשייה בשנים 1970־1956, הצביע על המימצאים הבאים:

- בשנים הנסקרות, פרט לשנות המיתון (1967—1966) עלתה הרווחיות בתעשיה הישראלית לפי כל ההגדרות. בשנים 1970—1968 היתה הרווחיות ברמה הגבוהה ביותר, כ־25% לשנה ביחס להון העצמי.
- במרבית שנות הסקר היה ענף המזון הענף הרווחי ביותר.
- ההשוואה בין הרווח עליו הצהירו החברות למס ההכנסה לבין הרווח אחרי בדיקה, מורה כי יש להוסיף כ־30% לרווח המוצהר.
- מרבית החברות בישראל אינן נוהגות לחלק את רווחיהן בצורת דיבידנדים, אלא בצורות אחרות המוכרות כהוצאות. תיקון הרווח המביא עובדה זו בחשבון היה מעלה את רמת הרווח ב־60% בממוצע.
- הנתונים המאזניים של מרבית המפעלים התעשייתיים רשומים בערכם ההיסטורי, כפי שהיה בשנת הרכישה, ולכן הם מטים את הרווחיות כלפי מטה.

מימצאים אלה סותרים לחלוטין את טענות התעשיינים על ירידה ברווחיות התעשייה, שסייעה לבר־לב לשכנע את שרי הממשלה לבטל את הפיקוח על המחירים.

היה זה אופייני ל„ממשלת־הפועלים" של גולדה מאיר, שבשעה שהארץ היתה נתונה בסערת שביתות שפרצו על רקע סירובה של הממשלה להיטיב את תנאי הפועלים העובדים בשירותה, היא איפשרה לתעשיינים ובעלי ההון להעלות את מחירי מוצריהם ללא כל פיקוח.

ספורט טוטו

ל־450 אלף לירות עלה (כולל העברה) השבוע מינימום הפרס הראשון ב„טוטו"

* * *

מינימום כלל הפרסים: 750 אלף ל"י

עשה לך מנהג קבוע - מלא טוטו כל שבוע!

המפרסמים הרציניים מפרסמים ב„העולם הזה"

מחלקה מיוחדת לשרות ולמכירה לעולים חדשים פטורים ממס.
הסוכן הבלעדי לישראל: כנורי בע"מ ת.א. רח. פרץ 4

אולפן גרג (בר־קמא)
פותח ב־12.12.72 קורס ל־
קצרנות
עברית ו/או אנגלית.
הצלחה מובטחת! פרטים:
ת"א: גורדון 5, טל. 236209
ירושלים: בי"ס „הפקיד", בצלאל 18
חיפה: בי"ס „במעלה".

בעיות ולבטים
בחיי המין
מאת הד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים
להשיג בחנויות הספרים הגדולות